

Bezoek
adres Bezuidenhoutseweg 27-29
2594 AC THE HAGUEPost
adres P.O. Box 11729
2502 AS THE HAGUE
The Netherlandstelefoon +31 70 3478871
e-mail info@nogepa.nl
website www.nogepa.nlK.v.K. 27095808
BTW NL 44.65.295.B01

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
De heer Ir. E.D. Wiebes MBA
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

Referentie	Contactpersoon	Direct Tel. Nr.	E-mail	Den Haag,
1906-0001	Marieke van den Akker	070-3047409	marieke.van.den.akker@nogepa.nl	29 mei 2019

Betreft: Reactie betreffende het Wetsvoorstel Mijnbouwwet betreffende het verwijderen of hergebruiken van mijnbouwwerken en investeringsaftrek mijnbouw op zee

Hooggeachte heer Wiebes,

De Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (NOGEPA) behartigt de gemeenschappelijke belangen van bedrijven die een vergunning hebben voor de exploratie, ontwikkeling en productie van koolwaterstoffen (olie en gas) op land en offshore in Nederland.

Aardgas speelt een essentiële rol in de Nederlandse energievoorziening: het voorziet in ruwweg 40% van onze primaire energiebehoefte. De transitie naar een duurzame economie met een emissieloos energiesysteem is in volle gang. Maar ook op het transitiepad naar de ambities van het Klimaatakkoord van Parijs zal gas nog lang een belangrijke rol spelen, hetgeen u treffend beschrijft in de beleidsbrief Herijking Gaswinning Kleine Velden (mei 2018).

NOGEPA ziet een verantwoordelijkheid voor zichzelf en haar leden in deze maatschappelijke verandering. Door gas alleen dáár in te zetten waar het nuttig en nodig is, door de huidige gasinfrastructuur optimaal te benutten en door gebruik te maken van beschikbare kennis en ervaring in Nederland, wil de sector op een maatschappelijk verantwoorde manier bijdragen aan de door het kabinet opgestelde klimaatambities.

NOGEPA heeft kennis genomen van de concepttekst van het Wetsvoorstel Mijnbouwwet betreffende het verwijderen of hergebruiken van mijnbouwwerken en investeringsaftrek mijnbouw op zee. Dit wetsvoorstel is op 30 april 2019 ter consultatie gepubliceerd op de website www.internetconsultatie.nl.

NOGEPA stelt nadrukkelijk voorop dat zij de uitgangspunten van de voorgenomen wetswijziging onderschrijft. Zo is de voorgestelde verhoging van de investeringsaftrek noodzakelijk om de investeringen in offshore gaswinning in Nederland weer op gang te krijgen. Niettemin ziet NOGEPA op onderdelen ruimte voor verbetering. Tot en met 1 juni 2019 bestaat de gelegenheid om reacties in te brengen. NOGEPA maakt graag van deze mogelijkheid gebruik. Gaarne wordt u verzocht om bij vaststelling van de definitieve tekst van onderhavige herziening van de Mijnbouwwet rekening te houden met de navolgende suggesties betreffende:

1. de inhoud van de voorgestelde artikelen van het wetsvoorstel;
2. de inhoud van de voorgestelde tekst van de Memorie van Toelichting.

Voorafgaand aan bedoelde suggesties, plaatst NOGEPA graag nog twee algemene opmerkingen.

Verhoging en generiek maken van de investeringsaftrek kleine velden

De voorgestelde maatregel om de huidige conditionele investeringsaftrekregeling van 25% generiek te maken en te verhogen naar 40% is essentieel om investeringen in mijnbouwactiviteiten in het Nederlandse deel van de Noordzee te bevorderen en daarmee te voorkomen dat Nederland nog sneller en nog meer afhankelijk wordt van de import van gas uit het buitenland. Import kost Nederland immers geld in plaats van dat het geld oplevert, maakt onze energievoorziening meer afhankelijk van het buitenland (zeker nu de gaswinning in Groningen versneld wordt teruggebracht) en leidt tot een hogere CO₂ uitstoot. Immers, geïmporteerd aardgas heeft een 30% hogere CO₂ emissie tot gevolg dan nationaal geproduceerd aardgas.

De laatste jaren zien we de investeringen van de olie- en gassector in Nederland achterblijven. Een onzeker investeringsklimaat, een stijgend kostenniveau en een tijdelijk lage gasprijs liggen hieraan ten grondslag. Het is belangrijk het ondernemingsklimaat voor onze sector weer op niveau te krijgen. De leden van NOGEPA zijn veelal internationale organisaties die op grond van dat ondernemingsklimaat bepalen waar zij investeren. Momenteel zien we de investeringen in Engeland, Denemarken en Noorwegen aantrekken, terwijl die in Nederland achterblijven. Tegelijkertijd zien we de import van aardgas uit het buitenland sterk stijgen. Een duidelijk en stabiel overheidsbeleid voor gaswinning en een “level playing field” met de landen rond de Noordzee zullen leiden tot meer investeringen in offshore gasproductie. Meer investeringen leiden tot meer productie en meer productie zorgt voor meer inkomsten voor de overheid via de vennootschapsbelasting, het staatswinstandeel en de inkomsten van EBN.

Het stellen van financiële zekerheid voor de kosten van ontmanteling

Onderdeel van het voorliggende wetsvoorstel is het regelen van financiële zekerheden door de mijnbouwbedrijven teneinde de (toekomstige) kosten van ontmanteling het hoofd te bieden middels een zogenaamde Decommissioning Security Agreement (DSA). Deze DSA is na een intensief en complex overleg tussen uw Ministerie, EBN en de sector tot stand gekomen.

Graag wijst NOGEPA u erop dat implementatie van de DSA, zoals deze thans voorligt, aanzienlijke financiële consequenties voor de mijnbouwondernemingen met zich brengt, oplopend tot tientallen miljoenen euro's per jaar. NOGEPA hecht eraan dit gegeven te benadrukken, daar uit de bij het wetsvoorstel gevoegde "Effectentoets" ten onrechte een andere indruk ontstaat. De mijnbouwsector ziet het stellen van financiële zekerheden als een bijdrage aan het behoud van draagvlak voor gaswinning op de Noordzee en het realiseren van de voor onze leden zo nodige stabiliteit in beleid en regelgeving. Zo kunnen de activiteiten worden voortgezet teneinde de energietransitie te realiseren.

Ad 1. de inhoud van de voorgestelde artikelen van het wetsvoorstel

Artikel I A

Toevoegen: "Voor de toepassing van de wet wordt een samenstel van kabels en leidingen beschouwd als een kabel."

Opmerking: Deze gelijkstelling is geënt op die in het huidige artikel 107 Mijnbouwbesluit. Omdat bepaalde artikelen uit hoofdstuk 6 van het Mijnbouwbesluit ("Pijpleidingen en kabels") naar de Mijnbouwwet worden verplaatst, dient ook de wet een vergelijkbare gelijkstelling te bevatten.

Artikel I B

Luidt in het wetsvoorstel:

"In artikel 3, tweede lid, wordt na "vergunninghouder" ingevoegd "met dien verstande dat in het geval een overeenkomst als bedoeld in artikel 93, eerste lid, tot stand is gekomen, een deel van de delfstoffen in eigendom overgaat op de vennootschap, bedoeld in artikel 82, eerste lid, voor een percentage als bedoeld in artikel 94, tweede lid, onder a, dat krachtens overeenkomst voor de vennootschap geldt."

Als artikel I B wet wordt, luidt artikel 3 als volgt:

"1 Delfstoffen zijn eigendom van de staat.

2 De eigendom van delfstoffen die met gebruikmaking van een winningsvergunning worden gewonnen, gaat door het winnen daarvan over op de vergunninghouder met dien verstande dat in het geval een overeenkomst als bedoeld in artikel 93, eerste lid, tot stand is gekomen, een deel van de delfstoffen in eigendom overgaat op de vennootschap, bedoeld in artikel 82, eerste lid, voor een percentage als bedoeld in artikel 94, tweede lid, onder a, dat krachtens overeenkomst voor de vennootschap geldt. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van delfstoffen die met gebruikmaking van een opsporingsvergunning in de vorm van monsters of formatiebeproevingen aan de ondergrond worden onttrokken."

Opmerking: Artikel 3 gaat erover wie eigenaar wordt van de koolwaterstoffen wanneer deze boven de grond komen. Het is goed dat daar meer helderheid over komt. Dit geldt niet alleen voor EBN, maar ook voor de vergunninghouders onderling, in het geval er meerdere vergunninghouders zijn. Onder de huidige wet is onduidelijk hoe hun gemeenschappelijke eigendom, ontstaan door de winning, zakenrechtelijk tot aandeel in eigendom voert. Dat is een belemmering voor financiering en zekerheden. Als er meerdere vergunninghouders zijn, sluiten zij altijd een samenwerkingsovereenkomst waarin het percentuele aandeel in de gewonnen delfstoffen is vastgelegd. Dit kan per veld verschillen en ingeval van tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst kunnen aandelen in winning vervallen. Indien het nieuwe artikel 3 zou verwijzen naar de overeenkomst tussen de vergunninghouders, sluit de eigendomsverhouding bij winning aan op hetgeen volgt uit hun overeenkomst. Uiteraard gaat het aandeel van EBN vóór hetgeen partijen overeenkomen, waarbij de voorgestelde verwijzing naar artikel 94, tweede lid, onder a, niet volledig is, omdat er ook winning is waarbij EBN op grond van overgangsrecht en oudere regelingen voor 50% deelneemt.

Op grond van het voorgaande zou NOGEPA de navolgende nieuwe tekst van artikel 3 lid 2 willen voorstellen, waarbij het hiervoor gestelde in de Memorie van Toelichting tot uiting kan komen:

Lid 2 suggestie:

"De eigendom van delfstoffen die met gebruikmaking van een winningsvergunning worden gewonnen, gaat door het winnen daarvan over op de vergunninghouder en in het geval een overeenkomst als bedoeld in artikel 93, eerste lid, tot stand is gekomen, op de vennootschap, bedoeld in artikel 82, eerste lid. Het aandeel van de vennootschap is gelijk aan het aandeel dat uit de wet volgt. Het overblijvende aandeel komt toe aan de vergunninghouder en indien er meerdere vergunninghouders zijn, aan ieder van hen in het tussen hen overeengekomen aandeel. Dit artikellid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van delfstoffen die met gebruikmaking van een opsporingsvergunning in de vorm van monsters of formatiebeproevingen aan de ondergrond worden onttrokken."

Artikel 22

Suggestie:

NOGEPA stelt voor om tot vereenvoudiging van terminologie over te gaan ten behoeve van de leesbaarheid van de nieuwe Mijnbouwwet. Na de huidige wetswijziging zou de mijnbouwregelgeving verwijzen naar drie verschillende benamingen voor hetgeen in de industrie een "operator" wordt genoemd:

- *"de aangewezen persoon als bedoeld in artikel 22"*
- *"exploitant: een houder van een vergunning voor het opsporen of winnen van koolwaterstoffen of indien er meerdere houders van een vergunning zijn, één van de vergunninghouders die overeenkomstig artikel 22, vijfde lid, is aangewezen om de feitelijke werkzaamheden te verrichten of daartoe opdracht te verlenen"; en daar wordt thans nog aan toegevoegd:*
- *"uitvoerder".*

De suggestie in deze is om slechts één begrip te hanteren daar het steeds één en dezelfde persoon betreft.

Opmerking: Ter toelichting zij in deze het navolgende opgemerkt. Als er meerdere vergunninghouders zijn, wordt één van hen aangewezen om de feitelijke werkzaamheden te verrichten of daartoe opdracht te verlenen (artikel 22 lid 5). Die aangewezen mijnbouwonderneming is in het normale spraakgebruik de "operator". En ook als er maar één vergunninghouder is, wordt deze aangeduid met 'operator'. De Mijnbouwwet worstelt met dit begrip. Het woord "operator" wordt niet gebruikt. In plaats daarvan gebruikte de wet oorspronkelijk de lange formulering *"de houder van de vergunning of de in artikel 22 bedoelde aangewezen persoon"*. Bij de implementatie van de Offshore Safety Directive in 2004 is nog een andere aanduiding voor operator ingevoerd, namelijk de "exploitant", gedefinieerd als *"een houder van een vergunning voor het opsporen of winnen van koolwaterstoffen of indien er meerdere houders van de vergunning zijn, één van de vergunninghouders die overeenkomstig artikel 22, vijfde lid, is aangewezen om de feitelijke werkzaamheden te verrichten of daartoe opdracht te verlenen"*. Derhalve eveneens een aanduiding voor de "operator". Het Mijnbouwbesluit gebruikt de Nederlandse vertaling van "operator", te weten het woord "uitvoerder", als aanduiding. En in het voorliggende wetsvoorstel is het nu de bedoeling dat dit woord "uitvoerder" ook in de Mijnbouwwet wordt geïntroduceerd.

NOGEPA stelt hierbij vereenvoudiging van terminologie voor, in die zin dat slechts één term wordt gekozen voor “operator”. Deze term moet dan gedefinieerd worden. Dat kan door het overnemen van de definitie van exploitant. En deze term moet vervolgens steeds “exploitant” en “de houder van de vergunning of de in [artikel 22](#) bedoelde aangewezen persoon” en nu dus ook “uitvoerder” vervangen. NOGEPA heeft overigens de voorkeur voor de term “operator”, omdat deze aansluit op het normale spraakgebruik. Als dit woord “te Engels” is voor de wetgever, zou gekozen kunnen worden tussen de termen “exploitant” of “uitvoerder”. Echter, “de houder van de vergunning of de in [artikel 22](#) bedoelde aangewezen persoon” wordt door NOGEPA afgeraden. Deze definitie is te lang en te verwarrend.

Artikel 44

Luidt in het wetsvoorstel:

Lid 1 Wetsvoorstel:

“De uitvoerder is verplicht een mijnbouwwerk, dat buiten werking is of buiten werking is gesteld, overeenkomstig een verwijderingsplan buiten gebruik te stellen en te verwijderen.”

Suggestie om artikel 44a, lid 1 wetsontwerp hier als lid 1 in te voegen:

“Als een mijnbouwwerk definitief buiten werking is gesteld, meldt de uitvoerder binnen vier weken na het buiten werking stellen aan Onze Minister op welk moment en om welke reden het mijnbouwwerk definitief buiten werking is gesteld en welke maatregelen zijn genomen.”

Opmerking: Artikel 44a lid 1 van het wetsvoorstel verplicht de uitvoerder om het buiten gebruik stellen van het mijnbouwwerk aan u te melden. Omdat het doen van een melding in de tijd vooraf gaat aan het ontstaan van de verwijderingsplicht, ligt het naar het oordeel van NOGEPA voor de hand dit ook in de nieuwe regeling naar voren te halen en van artikel 44a naar artikel 44 te verplaatsen en aldaar als eerste lid in te voegen. Naar het oordeel van NOGEPA is overigens onduidelijk wat precies verstaan dient te worden onder “buiten werking zijn/stellen”. Vanwaar het gemaakte onderscheid? Hoe verhoudt dit begrip zich tot de in de sector gebruikelijke gevallen van: “buiten gebruik wegens onderhoud”, “closed in wells”, “suspended wells” etc.?

Omdat dit begrip de meldingsplicht en de verwijderingsplicht doet ontstaan, is een eenduidige definitie onontbeerlijk. NOGEPA neemt bijvoorbeeld aan dat als een put in onderhoud is, dit de verwijderingsplicht niet doet ontstaan, hoewel strikt genomen wel sprake is van het buiten werking zijn van de put. NOGEPA stelt daarom voor om te spreken van “definitief buiten werking zijn” en in de Memorie van Toelichting in te gaan op de verschillende vormen van (al dan niet definitief) “buiten werking zijn” die de industrie kent (bijvoorbeeld: putten zelf kunnen in onderhoud zijn; putten kunnen buiten werking zijn, omdat de bovengrondse installatie in onderhoud is; putten kunnen voor korte of langere tijd buiten werking gesteld worden, omdat de gasbehandelingscapaciteit in het systeem dat vereist; putten kunnen om commerciële redenen (gasprijs) tijdelijk buiten werking worden gesteld etc.). NOGEPA veronderstelt dat dergelijke situaties niet een verwijderingsplicht doen ontstaan.

Mede gezien het feit dat het op grond van het wetsvoorstel een economisch delict wordt wanneer niet binnen een jaar een verwijderingsplan wordt overgelegd, is het van groot belang dat een duidelijk startpunt van deze termijn wordt geformuleerd; NOGEPA stelt om die reden voor de hierboven bedoelde melding als uitgangspunt voor deze termijn te hanteren.

Lid 2 suggestie:

“De uitvoerder is verplicht een mijnbouwwerk, dat definitief buiten werking is of buiten werking is gesteld, overeenkomstig een verwijderingsplan buiten gebruik te stellen of te verwijderen.”

Opmerking: Dit is artikel 44, lid 1 uit het gepubliceerde wetsvoorstel met daaraan toegevoegd het woord “definitief”. Voor een toelichting op die toevoeging zij verwezen naar de opmerking bij artikel 44, lid 1 (zie hierboven). Ten aanzien van dit voorgestelde artikellid merkt NOGEPA nog het volgende op. De verwijderingsplicht wordt in het wetsvoorstel gekoppeld aan het begrip mijnbouwwerk. Het begrip mijnbouwwerk is gedefinieerd in artikel 2 Mijnbouwbesluit. Een enkel boorgat of enkele put is al een mijnbouwwerk. Boorgaten of werken die fysiek met elkaar verbonden zijn, worden samen als één mijnbouwwerk beschouwd (artikel 2, lid 2 Mbb). Het huidige artikel 39 Mbb bepaalt dat het geheel of gedeeltelijk buiten gebruik stellen van een mijnbouwwerk (op land) dient te geschieden ingevolge een sluitingsplan. Dat plan dient één jaar na staking van de winning te worden ingediend. NOGEPA begrijpt het wetsvoorstel aldus dat de in de Mijnbouwwet verankerde verplichting tot het opstellen van een verwijderingsplan voor zowel offshorewinning als winning op land zal gelden. Zij neemt aan dat dit betekent dat de regeling met betrekking tot het verwijderingsplan uit het Mijnbouwbesluit zal verdwijnen. Artikel 44 lid 2 spreekt niet van *gedeeltelijk* buiten werking stellen. NOGEPA onderschrijft de keuze om onder toekomstig recht de verwijderingsplicht eerst te doen ontstaan als het gehele mijnbouwwerk (in de zin van artikel 2 lid 2 Mbb) buiten werking is.

Omdat sprake zal zijn van verwijdering van installaties, doch van alleen buiten gebruik stellen van putten (deze worden immers niet verwijderd), wordt voorgesteld het woordje “en” te wijzigen in “of”.

Lid 2 Wetsvoorstel:

“Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op verontreinigde grond, verontreinigd grondwater, verontreinigingen op of in oppervlaktewater, afval, waaronder schroot, en andere materialen, die in het gebied of in de naaste omgeving van het mijnbouwwerk zijn terechtgekomen bij het aanleggen of exploiteren van een mijnbouwwerk.”

Suggestie lid 3:

Het verwijderingsplan als bedoeld in het tweede lid, beschrijft tevens op welke wijze verwijdering plaatsvindt van verontreinigde grond, verontreinigd grondwater, verontreinigingen op of in oppervlaktewater, afval, waaronder schroot, en andere materialen, die in het gebied of in de naaste omgeving van het mijnbouwwerk zijn terechtgekomen bij het aanleggen of exploiteren van een mijnbouwwerk.”

Opmerking: NOGEPA begrijpt het aldus dat deze afgeleide verwijderingsplicht pas ontstaat tegelijk met de primaire verwijderingsplicht van artikel 1. Naar het oordeel van NOGEPA zou dit duidelijker in het wetsvoorstel tot uitdrukking moeten komen. Duidelijk moet zijn dat deze werkzaamheden niet plaatsvinden op de grondslag van het verwijderingsplan, maar op de grondslag van de relevante specifieke wettelijke regelingen.

Lid 3 Wetsvoorstel:

“De uitvoerder is verplicht binnen een jaar nadat een mijnbouwwerk niet meer in werking is, aan Onze Minister een verwijderingsplan te overleggen. Het verwijderingsplan behoeft instemming van onze Minister.”

Suggestie lid 4:

“De uitvoerder is verplicht binnen een jaar na de melding overeenkomstig het eerste lid aan Onze Minister een verwijderingsplan te overleggen. Het verwijderingsplan behoeft de instemming van onze Minister.”

Opmerking: Lid 3 zou door invoeging van lid 1 (zoals hierboven door NOGEPA gesuggereerd) hernoemen tot lid 4. De voorgestelde aanpassingen aan dit artikellid houden allen verband met de wens van NOGEPA om het moment waarop de verwijderingsplicht ontstaat en – afgeleid daarvan – de verplichting tot het opstellen van een verwijderingsplan duidelijker te markeren. Verwezen zij naar de opmerkingen bij de leden 1-3.

Lid 4 Wetsvoorstel:

“Onze Minister kan voor een geheel of gedeeltelijk hergebruik van het mijnbouwwerk, tijdelijk ontheffing verlenen van de verplichting tot buiten gebruik stellen en verwijderen van het mijnbouwwerk en de verplichting tot het overleggen van een verwijderingsplan. De ontheffing kan onder beperkingen worden verleend en aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.”

Lid 5 suggestie:

“Onze Minister kan voor een geheel of gedeeltelijk hergebruik van het mijnbouwwerk, tijdelijk ontheffing verlenen van de verplichtingen uit het tweede, derde en vierde lid. De ontheffing kan onder beperkingen worden verleend en aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.

Lid 6 suggestie:

Het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing op het geheel of gedeeltelijk hergebruiken van uitsluitend het perceel grond waarop het mijnbouwwerk zich bevindt of heeft bevonden (de mijnbouwlocatie).”

Opmerking: Naar de mening van NOGEPA is de reikwijdte c.q. afbakening van het begrip “hergebruik” onvoldoende duidelijk. Van hergebruik is geen sprake als het mijnbouwwerk of de mijnbouwlocatie in gebruik blijft ten behoeve van werkzaamheden waarop de Mijnbouwwet van toepassing is (gasopslag, CO₂ opslag, geothermie). Er is geen reden om bij een dergelijke gebruikswijziging met een ontheffing van de verwijderingsplicht te werken om vervolgens na het staken van de nieuwe werkzaamheden de verwijderingsplicht terug te leggen in handen van de oorspronkelijke operator die de ontheffing aanvroeg.

Een veel voor de hand liggender systeem zou zijn: de verwijderingsplicht over te laten gaan op de nieuwe operator die vervolgens een eigen verwijderingsplicht krijgt, waarvoor hij zelf zekerheid moet stellen indien u daartoe aanleiding ziet. Die zekerheid zou ten tijde van de overdracht van het mijnbouwwerk c.q. de locatie al gevraagd kunnen worden.

Naar het oordeel van NOGEPA komt de huidige tekst onvoldoende tegemoet aan de behoeften die in de praktijk bij landoperators bestaat om mijnbouwlocaties die niet (meer) in gebruik zijn, aan te kunnen houden voor toekomstige mijnbouwactiviteiten of te hergebruiken voor andere doeleinden. Om die reden is in het voorgaande aldus lid 6 voorgesteld.

In dit licht valt te denken aan de navolgende praktijkvoorbeelden:

- de winning is op enig moment gestaakt, maar kan in de toekomst mogelijk worden hervat, al dan niet na additionele investeringen (side track, stimulatie);
- gaswinning is op enig moment gestaakt, maar locatie is in de toekomst bruikbaar voor geothermieontwikkeling (toekomstige andere mijnbouwactiviteit);
- gaswinning is op enig moment gestaakt, bovengrondse installaties zijn verwijderd, putten zijn afgesloten, maar de locatie zelf kan in de toekomst mogelijk gebruikt worden voor bijvoorbeeld de productie van groen gas of van waterstofgas; voormalige mijnbouwlocaties zijn zeer geschikt voor dit doel, aangezien zij zijn aangesloten op gastransportinfrastructuur.

Het begrip “mijnbouwwerk” ziet niet tevens op de mijnbouwlocatie en het begrip “mijnbouwlocatie” komt niet in de mijnbouwregelgeving voor. Veelal zullen de bovengrondse installaties en putten in voorkomend geval al zijn verwijderd en resteert nog de verplichting om het asfalt en eventuele bodemverontreinigingen te verwijderen. Men kan zich alsdan de vraag stellen of in een dergelijk geval (geen putten en geen installaties) nog wel sprake is van een mijnbouwwerk.

Lid 5 Wetsvoorstel:

“Als Onze Minister een ontheffing verleent voor een geheel of gedeeltelijk hergebruik van het mijnbouwwerk voor een ander doel dan het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte dan wel het opslaan van stoffen of het opsporen van CO₂-opslagcomplexen, wordt de ontheffing verleent in overeenstemming met Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister van Binnenlandse Zaken voor een mijnbouwwerk in oppervlaktewater in beheer bij het Rijk, respectievelijk andere mijnbouwwerken.”

Lid 7 suggestie:

“Als Onze Minister op grond van het vijfde of zesde lid een ontheffing verleent voor een geheel of gedeeltelijk hergebruik van het mijnbouwwerk voor een ander doel dan het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte dan wel het opslaan van stoffen of het opsporen van CO₂-opslagcomplexen, wordt de ontheffing verleent in overeenstemming met Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat of Onze Minister van Binnenlandse Zaken voor een mijnbouwwerk in oppervlaktewater in beheer bij het Rijk, respectievelijk andere mijnbouwwerken.”

Opmerking: De voorgestelde wijzigingen zijn van technische aard en houden verband met de overige suggesties van NOGEPA tot wijziging van artikel 44.

Artikel 44a

Lid 1 Wetsvoorstel:

“Als een mijnbouwwerk buiten werking is gesteld, meldt de uitvoerder binnen vier weken na het buiten werking stellen aan Onze Minister op welk moment en om welke reden het mijnbouwwerk buiten werking is gesteld en welke maatregelen zijn genomen.”

Lid 1 suggestie:

Dit artikellid verplaatsen naar artikel 44 en daar als lid 1 invoegen.

Opmerking: Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de leden 1 en 2 geheel verschillende onderwerpen regelen. Door deze in één artikel bij elkaar te plaatsen, wordt een relatie gesuggereerd die er niet is. Immers, lid 1 vestigt een meldingsplicht voor het buiten werking stellen van een mijnbouwwerk. Lid 2 heeft betrekking op de situatie waarin een mijnbouwwerk wordt hergebruikt. Lid 1 gaat in tijd vooraf aan hetgeen in artikel 44 is geregeld en het lijkt om die reden niet logisch lid 1 in een opvolgend artikel op te nemen. Derhalve stelt NOGEPA voor om artikel 44a lid 1 te verplaatsen naar artikel 44.

Lid 2 Wetsvoorstel:

“Als Onze Minister het opnieuw in werking stellen of het hergebruik van een mijnbouwwerk niet of niet meer doelmatig acht, om reden van planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, aardwarmte, andere natuurlijke rijkdommen, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of mogelijkheden tot het opslaan van stoffen, kan Onze Minister:

- a. een termijn stellen voor het indienen van een verwijderingsplan als bedoeld in artikel 44, derde lid, voor het gehele mijnbouwwerk of een gedeelte daarvan of*
- b. een ontheffing als bedoeld in artikel 44, vierde lid, wijzigen of intrekken, voor zover een ontheffing is verleend voor hergebruik als mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte dan wel het opslaan van stoffen of het opsporen van CO₂-opslagcomplexen.”*

Artikel 44a suggestie:

“Als Onze Minister het hergebruik van een voormalig mijnbouwwerk, waarvoor op grond van artikel 44, vijfde of zesde lid tijdelijk ontheffing is verleend van de verplichtingen van artikel 44, tweede, derde of vierde lid, niet of niet meer doelmatig acht om reden van planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, aardwarmte, andere natuurlijke rijkdommen, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of mogelijkheden tot het opslaan van stoffen, kan Onze Minister:

- a. een ontheffing als bedoeld in artikel 44, vijfde of zesde lid, geheel of gedeeltelijk wijzigen of intrekken, en*
- b. in het wijzigings- of intrekkingbesluit een termijn stellen voor het indienen van een verwijderingsplan als bedoeld in artikel 44, derde lid, voor het gehele voormalige mijnbouwwerk of een gedeelte daarvan.*

Opmerking: Artikel 44a lid 2 heeft betrekking op een situatie waarin een mijnbouwwerk wordt hergebruikt (voor een niet-mijnbouwactiviteit) en (1) dat hergebruik eindigt en de vraag opkomt of het mijnbouwwerk opnieuw als mijnbouwwerk in gebruik genomen moet worden, of (2) het hergebruik niet langer doelmatig is. Het voorgestelde artikel roept vervolgens twee bevoegdheden voor de minister in het leven (onderdelen a en b). NOGEPA begrijpt het onderscheid tussen deze onderdelen niet goed. Waarom is het nodig twee typen besluitbevoegdheid te introduceren? De verwijderingsplicht herleeft door het intrekken van de ontheffing. Daartegen staat rechtsbescherming open. Ofwel in het wetsvoorstel wordt geregeld dat binnen een jaar na het intrekken van de ontheffing een verwijderingsplan moet zijn ingediend (zelfde termijn als in artikel 44), dan wel wordt in de wet bepaald dat u in het intrekkingbesluit de termijn bepaalt, waarbinnen het verwijderingsplan moet zijn ingediend. Een wettelijke termijn van één jaar die ingaat op het moment van intrekking lijkt een goed werkbare, eenvoudige en eenduidige oplossing.

Omdat een mijnbouwwerk dat wordt hergebruikt voor een niet-mijnbouwactiviteit niet langer onder de definitie “mijnbouwwerk” valt, wordt gebruik gemaakt van de term “voormalig mijnbouwwerk”. Omdat hergebruik niet ziet op (voortgezet) gebruik van het mijnbouwwerk voor een mijnbouwactiviteit, is sub b (in de suggestie van NOGEPA sub a geworden) aangepast.

Artikel 45

Lid 1 Wetsvoorstel:

“Onze Minister kan met overeenkomstige toepassing van artikel 44a, tweede lid, bepalen dat de beheerder van een kabel of pijpleiding die buiten werking is gesteld, verplicht is om de kabel of pijpleiding te verwijderen overeenkomstig een verwijderingsplan, tenzij de kabel of pijpleiding:

a. in gemeentelijk ingedeeld gebied is gelegen en

b. met de eigenaar van de grond is overeengekomen dat de kabel of de pijpleiding niet wordt verwijderd.”

Lid 1 suggestie:

“Indien de beheerder het voornemen heeft tot het buiten gebruik stellen van een kabel of pijpleiding, doet deze daarvan mededeling aan Onze Minister, alsmede van de wijze waarop de kabel of pijpleiding zal worden achtergelaten.”

Lid 2 Wetsvoorstel:

“Als Onze Minister bepaalt dat de beheerder verplicht is een kabel of pijpleiding te verwijderen, is artikel 44, tweede en derde lid, tweede volzin, en het vierde en vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.”

Lid 2 suggestie:

“Onze Minister kan de beheerder aanwijzingen geven met betrekking tot de staat waarin de kabel of pijpleiding wordt achtergelaten.”

Opmerking: In het wetsvoorstel lijkt artikel 45 enigszins merkwaardig vormgegeven. Uit de toelichting blijkt dat het de normale situatie is dat kabels en leidingen mogen blijven liggen (net zoals in de huidige regeling het geval is). Dan ligt het voor de hand dit uitgangspunt voorop te plaatsen.

NOGEPA stelt verder voor om een aantal extra bepalingen uit het Mijnbouwbesluit over te plaatsen naar de Mijnbouwwet om op die manier één duidelijke, complete regeling op één plek in de wetgeving bij elkaar te brengen. De ingevoegde leden 1 en 2 zijn afkomstig uit artikel 104 lid 1 en 2 Mbb.

Lid 3 Wetsvoorstel:

“Als Onze Minister de beheerder niet heeft verplicht een kabel of pijpleiding te verwijderen en de beheerder niet verplicht is om de kabel of pijpleiding krachtens een overeenkomst met de eigenaar van de grond te verwijderen, is de beheerder verplicht om de kabel, respectievelijk pijpleiding, schoon en veilig achter te laten.”

Lid 3 suggestie:

“Indien de beheerder de kabel of leiding met in achtneming van het eerste en tweede lid schoon en veilig heeft achtergelaten, doet deze hiervan melding bij de inspecteur-generaal der mijnen. Deze toetst binnen acht weken na ontvangst van de melding of de kabel of pijpleiding met inachtneming van het bepaalde in het eerste en tweede lid is achtergelaten.”

Lid 4 Wetsvoorstel:

“Als niemand als beheerder kan worden aangemerkt, rusten de verplichtingen op de laatste beheerder van de kabel of pijpleiding.”

Lid 4 suggestie:

“De inspecteur-generaal der mijnen legt zijn bevindingen vast in een tot de beheerder gericht besluit. Indien de inspecteur-generaal der mijnen zijn oordeel niet binnen de in het derde lid van dit artikel gestelde beslistermijn bekendmaakt, wordt de kabel of pijpleiding geacht te zijn achtergelaten met inachtneming van het tweede lid.”

Opmerking: Omdat ingevolge artikel 48 ook zekerheid kan worden verlangd voor het naleven van de verplichting tot schoon en veilig achterlaten van kabels en leidingen, bestaat naar het oordeel van NOGEPA de behoefte het moment waarop aan die verplichting is voldaan duidelijker te markeren. Verwezen zij nog naar de opmerking die ten aanzien van artikel 48 wordt gemaakt in deze zienswijze.

Toevoeging lid 5 suggestie:

“Onze Minister kan met overeenkomstige toepassing van artikel 44a bepalen dat de beheerder van een kabel of pijpleiding die buiten werking is gesteld, verplicht is om de kabel of pijpleiding te verwijderen overeenkomstig een verwijderingsplan, tenzij de kabel of pijpleiding in gemeentelijk ingedeeld gebied is gelegen.”

Opmerking: Dit artikel roept voor de Minister een discretionaire bevoegdheid in het leven om verwijdering van kabels en leidingen te verlangen overeenkomstig een verwijderingsplan. Dit was al in het huidige artikel 45 geregeld voor offshore.

Op grond van het huidige artikel 103 jo. 106 Mbb geldt dat *offshore* kabels en leidingen als uitgangspunt mogen blijven liggen op voorwaarde dat deze schoon en veilig zijn achtergelaten. Uit de Memorie van Toelichting op artikel 45 blijkt dat de wetgever geen wijziging wenst aan te brengen op dit uitgangspunt. In de Memorie van Toelichting staat dat de artikelen 103 en 106 Mbb naar de Mijnbouwwet worden overgebracht. Dit is een goed uitgangspunt, want het is merkwaardig dat de hoofdregel in het Mijnbouwbesluit is geregeld en de uitzondering in de Mijnbouwwet. Toch gaat dat overbrengen van 103 en 106 Mbb op een enigszins merkwaardige wijze: het schoon en veilig achterlaten wordt in lid 3 geregeld en komt pas in beeld als u geen gebruik heeft gemaakt van uw bevoegdheid om verwijdering te vragen. Dat wekt toch de indruk dat achterlaten niet meer het uitgangspunt is, terwijl dat volgens de Memorie van Toelichting wel het geval is. In lijn met de bedoeling van de wetgever zou het uitgangspunt voorop gesteld moeten worden. Zie voorstel voor aanpassing (lid 3 oud wordt lid 1 nieuw).

Naar het oordeel van NOGEPA is er geen noodzaak om deze bevoegdheid ook van toepassing te laten zijn op kabels en pijpleidingen op land. Immers, een kabel of leiding zal altijd op basis van afspraken met de grondeigenaar zijn aangelegd. Of er is uitdrukkelijk overeengekomen dat de kabel/leiding niet verwijderd hoeft te worden. In dat geval is er geen noodzaak tot overheidsingrijpen. Is echter wel overeengekomen dat de kabel of leiding verwijderd moet worden, dan is het aan de grondeigenaar die (privaatrechtelijke) verplichting af te dwingen. Onduidelijk is waarom voor die situatie een complementaire bevoegdheid voor u in het leven geroepen zou moeten worden.

Bovendien bestaat er reeds een regeling voor gastransportleidingen op land, in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BevB), met name artikel 9. Het zou ongewenst zijn als er twee – niet op elkaar aansluitende – regimes bestaan voor dezelfde soort leidingen. Een motivering waarom een ander regime dan het BevB zou moeten gelden voor gastransportleidingen op land (ten opzichte van andere buisleidingen waarop het BevB van toepassing is) wordt niet gegeven.

Toevoeging lid 6 suggestie:

“Als Onze Minister bepaalt dat de beheerder verplicht is een kabel of pijpleiding te verwijderen, is artikel 44, derde en vierde lid, tweede volzin, en het vijfde en zevende lid, van overeenkomstige toepassing.”

Toevoeging lid 7 suggestie:

“Als Onze Minister de beheerder niet heeft verplicht een kabel of pijpleiding te verwijderen en de beheerder niet verplicht is om de kabel of pijpleiding krachtens een overeenkomst met de eigenaar van de grond te verwijderen, is de beheerder verplicht om de kabel, respectievelijk de pijpleiding, schoon en veilig achter te laten.”

Toevoeging lid 8 suggestie:

“Als niemand als beheerder kan worden aangemerkt, rusten de verplichtingen op de laatste beheerder van de kabel of pijpleiding.”

Artikel 48

Lid 1 Wetsvoorstel:

“Onze Minister kan bepalen dat de beheerder van een kabel of pijpleiding als bedoeld in artikel 45 binnen een door Onze Minister vast te stellen termijn zekerheid stelt aan de Staat der Nederlanden voor het schoon en veilig achterlaten of het verwijderen van een kabel of pijpleiding.”

Opmerking: Het is onduidelijk hoe de bevoegdheid tot het verlangen van zekerheid zich precies verhoudt tot de verplichting tot het schoon en veilig achterlaten van kabels en pijpleidingen. Naar het oordeel van NOGEPA is het “schoon en veilig achterlaten” in beginsel een éénmalige handeling. Het wettelijk uitgangspunt – zo begrijpt NOGEPA – is dat in beginsel kabels en leidingen worden achtergelaten, tenzij (uitzondering) u de verwijdering beveelt. Dit betekent dat (i) alle kabels en leidingen die bij een beheerder in beheer zijn (ii) op enig moment (iii) tenminste schoon en veilig worden achtergelaten (minimumscenario). Indien en in zoverre er twijfel bestaat of de beheerder de kosten kan dragen die aan dit minimumscenario verbonden zijn, is voorstelbaar dat de minister opdraagt zekerheid te stellen. Wat schoon en veilig is wordt in de Mijnbouwwetgeving niet nader gespecificeerd. Het huidige artikel 104 Mbb geeft de minister de bevoegdheid om aanwijzingen te geven met betrekking tot de staat waarin de pijpleiding wordt achtergelaten. Via 106 Mbb geldt 104 Mbb ook voor kabels. Teneinde onduidelijkheid over de hoogte van de te stellen zekerheid te voorkomen is het wellicht aan te bevelen om in regelgeving te verduidelijken hetgeen met “schoon en veilig” wordt bedoeld.

NOGEPa zou graag aan artikel 45 toegevoegd zien dat “schoon en veilig opleveren” een in beginsel eenmalige activiteit is, waarbij de MbW erin voorziet dat wordt vastgesteld dat aan de verplichting is voldaan. Dit om te voorkomen dat een verplichting tot het stellen van zekerheid ontstaat die in theorie van onbepaalde duur en omvang is. Om dit te voorkomen dient het moment waarop aan de verplichting is voldaan te worden gemarkeerd door – bijvoorbeeld – een systeem van afmelding aan de toezichthouder SodM die daarop de mogelijkheid heeft te controleren of de pijpleiding of kabel schoon en veilig is achtergelaten (zie suggestie en opmerking betreffende artikel 45).

Artikel 68a

Lid 1 Wetsvoorstel:

“Als een houder van een vergunning investeert in een niet verplaatsbare mijnbouwinstallatie voor de opsporing of winning van een voorkomen van koolwaterstoffen, kan de houder en, ingeval van medehouderschap, de medehouder bij de berekening van de heffingsmaatstaf, bedoeld in artikel 66, eerste lid, aanvullend 40% van zijn deel van het investeringsbedrag ten laste brengen van het resultaat.”

Lid 1 suggestie:

“Als een houder van een vergunning investeert in een boorgat in de bodem van een oppervlaktewater en/of een niet verplaatsbare mijnbouwinstallatie voor de opsporing of winning van een voorkomen van koolwaterstoffen, kan de houder en, ingeval van medehouderschap, de medehouder bij de berekening van de heffingsmaatstaf, bedoeld in artikel 66, eerste lid, aanvullend 40% van zijn deel van het investeringsbedrag ten laste brengen van het resultaat.”

Opmerking: De huidige tekst van het wetsvoorstel gaat uit van investeringen in niet verplaatsbare Mijnbouwinstallaties. Echter, opsporing gebeurt juist met een verplaatsbare mijnbouwinstallatie! Door deze terminologie te gebruiken, worden investeringen in offshore opsporing onbedoeld uitgesloten van de MFI. NOGEPa is van oordeel dat dit onbedoelde gevolg dient te worden gecorrigeerd.

Om de “Regeling investeringsaftrek marginale gasvoorkomens Nederlands continentaal plat” van toepassing te laten zijn op offshore opsporing is gezocht naar een geschikte term, waarbij het investeren als uitgangspunt wordt genomen. Daarbij zijn de navolgende drie juridische “denkstappen” gemaakt:

I. Het begrip “mijnbouwinstallatie” is ongeschikt, omdat:

- een mijnbouwinstallatie slechts het werk boven de zeebodem betreft (zie artikel 1 onder o Mijnbouwwet waar wordt gesproken over ‘verankerd in of aanwezig boven de bodem’);

- bij opsporing offshore typisch gebruikt gemaakt wordt van een verplaatsbare mijnbouwinstallatie;
- deze mijnbouwinstallatie gehuurd wordt; er wordt niet in geïnvesteerd.

Deze terminologie is wel geschikt voor het toepassen van de “Regeling investeringsaftrek marginale gasvoorkomens Nederlands continentaal plat” tijdens de ontwikkeling.

II. Een goed alternatief lijkt het meeromvattende begrip “mijnbouwwerk”, echter:

- er wordt niet in mijnbouwwerken, behalve in boorgaten, geïnvesteerd tijdens opsporing;
- het begrip “mijnbouwwerk” omvat niet het boorgat dat tijdens de opsporing wordt aangelegd, omdat het boorgat volgens artikel 2 lid 1 onder a Mijnbouwbesluit geen onderdeel uitmaakt van het begrip “mijnbouwwerk” op het moment dat het boorgat verbonden is met een werk voor het opsporen van delfstoffen (zie artikel 2 lid 1 onder b Mijnbouwbesluit);
- een verplaatsbare mijnbouwinstallatie is typisch zo’n werk voor het opsporen van delfstoffen, als bedoeld in artikel 2 lid 1 onder b Mijnbouwbesluit.

Op het moment dat het boorgat wordt aangelegd met een mijnbouwinstallatie is het boorgat niet zelfstandig een mijnbouwwerk. Het begrip mijnbouwwerk is daardoor minder geschikt voor dit artikel.

III. Op grond van het voorgaande is daarom eenvoudigweg gekozen om het begrip “boorgat” te gebruiken. Dit is immers het werk dat daadwerkelijk wordt aangelegd tijdens de opsporing en waarin geïnvesteerd wordt.

Door specifiek te vermelden dat het alleen om boorgaten in de bodem van een oppervlaktewater gaat, wordt de “Regeling investeringsaftrek marginale gasvoorkomens Nederlands continentaal plat” beperkt tot offshore.

Artikel 97 c en d

Opmerking: NOGEPA merkt op dat de nieuwe zekerheidsregeling in artikel 97 c en d niet nodig, ongewenst, althans prematuur is. Immers, de Minister kan hetzelfde bereiken door toepassing van de bestaande (althans in dit wetsvoorstel aangepaste) artikelen 47 en 48. Het is bovendien onwenselijk als de wetgever de onderlinge overeenkomsten tussen vergunninghouders zou willen reguleren. Dit dient aan private partijen te worden overgelaten. De voorgestelde regeling is in verhouding tot artikelen 47 en 48 niet flexibel genoeg, en het is onzeker of zij zal voldoen.

Voor de specifieke onshore situatie moet de DSA-systematiek nog nader worden uitgewerkt. Het is dan ook prematuur om hierover reeds een regeling in de Mijnbouwwet op te nemen.

Om te waarborgen dat EBN een controlerende rol kan vervullen of er noodzaak bestaat voor u om de bevoegdheid van artikel 47 of 48 in te roepen, kan in artikel 82 worden opgenomen dat EBN tot taak heeft u te adviseren over de noodzaak tot het stellen van financiële zekerheden in de zin van artikel 47 en 48. EBN heeft nu reeds voldoende inzicht in de bedrijfsvoering van de vergunninghouders om u hierover te kunnen adviseren.

Verder adviseert NOGEPA dat de wetgever aangeeft hoe artikel 47 en 48 zich verhouden tot de voorgestelde artikelen 97 c en d, en tot de eventuele privaatrechtelijke handhaving door EBN.

Indien in de definitieve tekst van de herziene Mijnbouwwet niet wordt gekozen voor algehele verwijdering van de artikelen 97 c en d, dient in ieder geval een uitgestelde inwerkingtreding van deze artikelen voor onshore vergunninghouders te worden opgenomen, omdat – zoals in het voorgaande reeds vermeld – voor de specifieke onshore situatie de DSA-systematiek nog nader dient te worden uitgewerkt. De onshore situatie is gecompliceerder dan de offshore situatie, omdat men onshore te maken heeft met eigendom van grond alsmede diverse vergunningstelsels.

Indien in de definitieve tekst van de herziene Mijnbouwwet niet wordt gekozen voor algehele verwijdering van de artikelen 97 c en d, dan stelt NOGEPA alsdan in ieder geval voor artikel 97d lid 4 en 5 te verwijderen nu de Minister de bevoegdheden op grond van artikel 47 en 48 tot zijn beschikking heeft en EBN een monitoring rol heeft toebedeeld gekregen in artikel 82.

Tot slot ziet NOGEPA graag gemotiveerd waarom deze artikelen alleen betrekking hebben op houders van een vergunning voor het opsporen, winnen of opslaan van koolwaterstoffen en niet op andere vergunninghouders (bijvoorbeeld voor de winning van zout of aardwarmte).

Ad 2. de inhoud van de voorgestelde tekst van de Memorie van Toelichting

- Indien één of meer suggesties van NOGEPA worden opgenomen, zal dit nopen tot aanpassing van de tekst van de Memorie van Toelichting.
- Pagina 2, eerste alinea; daarin staat vermeld: "(...) De verwijdering van mijnbouwwerken, kabels en pijpleidingen op land vloeit voort uit de zorgplicht die is gelegen in artikel 33 van de Mijnbouwwet (...)". Naar het oordeel van NOGEPA vloeit uit de zorgplicht van artikel 33 Mijnbouwwet geen verwijderingsplicht voor kabels en leidingen voort. Op grond van artikel 33 Mijnbouwwet neemt de vergunninghouder alle maatregelen die redelijkerwijs van hem gevergd kunnen worden om te voorkomen dat als gevolg van de met gebruikmaking van de vergunning verrichte activiteiten – o.a. – nadelige gevolgen voor mens en milieu worden veroorzaakt. De vergunde activiteiten zijn die genoemd in de artikelen 6 en 25 Mijnbouwwet. De aanleg van kabels en leidingen wordt daarin niet genoemd. Dit zijn dus geen activiteiten die met gebruikmaking van de vergunning plaatsvinden.

- Pagina 7 toevoegen aan alinea Artikel I, Onderdeel A, onder 1, onderdeel O en artikel III, onderdeel b:

"Met de invoering van een definitie van een kabel is het ook noodzakelijk 'umbilicals' aan te duiden. Umbilicals zijn een combinatie van kabels en leidingen, waarbij meerdere kabels en leidingen in één omhulsel zitten en worden gebruikt voor de elektronische aansturing van onbemande mijnbouwinstallaties en de aanvoer van chemicaliën. Vanwege de aard en omvang van umbilicals worden deze voor de wet gelijkgesteld met een kabel."

- Pagina 15 laatste alinea en pagina 16 eerste alinea; daarin staat vermeld: "(...) Als een melding niet wordt gedaan of niet binnen de termijn van vier weken is gedaan, is de rechtshandling aangegaan in strijd met een dwingende wetsbepaling. Dit kan aanleiding geven tot het invoeren van de nietigheid van de betrokken rechtshandeling tot wijziging van de zeggenschap (artikel 40, tweede lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek). (...)" Naar het oordeel van NOGEPA valt niet in te zien hoe wijziging van zeggenschap, bijvoorbeeld op moedervennootschapsniveau in internationaal verband, nietig zou zijn op hetgeen is gesteld in de Memorie van Toelichting. Evenmin vallen de praktische consequenties te overzien indien een overname achteraf nietig zou kunnen worden verklaard. Dit artikel lijkt de realiteitszin uit het oog te hebben verloren en is naast artikel II waarin de mogelijkheid tot strafrechtelijk optreden wordt geïntroduceerd, niet te volgen.

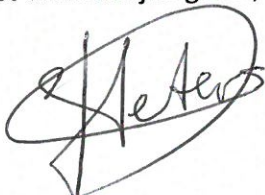
NOGEPA behoudt zich het recht voor om onderhavige zienswijze nog nader aan te vullen indien uw Ministerie nog een herziene tekst van het Wetsvoorstel en/of de Memorie van Toelichting vrijgeeft en daartoe aanleiding bestaat.

Tot slot

Vanuit NOGEPA zijn wij gaarne bereid tot een nadere toelichting op bovenstaande zienswijze, daar veel waarde wordt gehecht aan het op constructieve wijze in dialoog blijven met de overheid en andere stakeholders.

Tot slot wordt het zeer op prijs gesteld wanneer NOGEPA ten aanzien van de verdere gang van zaken op de hoogte wordt gehouden.

Met vriendelijke groet,



J.P.M. Peters

Secretaris-Generaal NOGEPA